

הכלבים נובחים

חברות עלולות ליפול קורבן להונאות גם בידי ספקיהן. קחו לדוגמה את המקרה של חברת "הכל לידיד", שגילתה שכמה מהספקים שלה התנהגו כלפיה בצורה פחות אנושית מאשר לקוחותיה ההולכים על ארבע < יהודה ברלב

משמעותיים בין הכמות שסופקה בפועל לבין תעודות המשלוח והן באיכות הסחורה שהתקבלה.

< בתצפיות על משלוחים שנרשמו במערכת המלאי אותרו משלוחים שלא הגיעו למפעל; אי התאמות משמעותיות בין הסחורה שסופקה בפועל לבין תעודות המשלוח, בעיקר אצל שני ספקים, שאחד מהם צוין לעיל; מספר משלוחים בהם משקל הסחורה היה זהה למשקל בתעודת המשלוח, אולם הכיל 10%-20% פסולת, שהיתה מונחת בחלק התחתון של המכולות או המשטחים; קשרים מחוץ לשעות העבודה בין מנהל המחסן הראשי במפעל הצפוני לבין הספקים.

< אותרו חיובים כפולים בפריטים שונים אצל שני ספקים. החיובים הכפולים היו בהיקף של 5% מהחשבוניות של אותם ספקים והתפצלו לעשרות פריטים, בהיקפים קטנים לכל פריט.

< אחד הספקים התלונן שהחברה חייבת לו 600 אלף שקל, למרות שבספרי החשבוניות של החברה נרשם שכל התשלומים שולמו לו כסדרם וקיים רק חוב שוטף בגין החודשיים האחרונים, שהוא במסגרת תנאי התשלום המקובלים עם אותו ספק. בבדיקה הסתברה השתלשלות האירועים הבאה:

בעת פתיחת כרטיס ספק נרשם מספר חשבון בנק של הספק המסתיים בספרות 1853. החשבון עודכן במערכת התשלומים והעברות הכספים של החברה במשך כשלוש שנים ביצעה החברה העברות כספיים לספק, מדי חודש בחודשו, לאותו חשבון.

לאחר מכן הגיעה לחברה הודעת פקס ובה בקשה לשינוי מספר החשבון לזי כוי, לחשבון בבנק אחר, שמספרו מסתיים בספרות 7144. מנהלת מדור התשלומים של החברה עדכנה את הפרטים, לפי הפקס

קים; התהליכים הממוחשבים והידיניים של קליטת הספקים ועדכוןם במערכת המחשב של החברה; מערכת המלאי ובעיקר כניסת מלאי מספקים; מערכת התמחיר; תקלות שהיו עם ספקים בעבר; תיעוד ממרכזי החברה.

כמו כן בוצעו הפעולות הבאות: שיחות עם קניינים של החברה; שיחות עם עובדי דים לשעבר; סקירת התכתבויות עם ספקים; הפעלת מקורות מידע מהענף; תצפיות בשטח על התהליכים השונים; שימוש באמצעי מידע אלטרנטיביים.

במהלך הסקר אותרו פעולות לא תקינות, שהצביעו על חשד למעשים חריגים בידי עובדים מסוימים. פעולות אלו הוצגו לקאמל, שנקבע כאיש הקשר של החברה לביצוע הסקר. תוצאות הביניים של הסקר הוצגו בפני קאמל וההנהלה הבכירה של החברה, ובעקבות הערותיהם נערכו השלמות והוצג הסקר הסופי.

גורמים עלומי שם

ממצאי הסקר הצביעו על עשרות כשלים בהתקשרויות עם ספקי החברה, כולל עשרה אירועים של הונאות על ידי ספקים, ובכלל זה:

< במרכז המרכזי לחומר הגלם העיקרי הוגשו ארבע הצעות. בביקורת החקירתית התברר, כי כל ארבע הצעות מקורן מספק אחד, שפעל תחת ארבע זהויות שונות. שני הספקים המרכזיים בשוק חומרי הגלם לא ניגשו למכרז לאחר שהוזהרו מראש, על ידי גורמים עלומי שם, שמדובר במכרז "תפור".

הספק שזכה במכרז, היה מוכר לחברה תחת כובע אחר. ההתקשרות איתו הופסקה שנתיים קודם לכן, לאחר שנתגלו אי סדרים בחומרי הגלם שסיפק, הן בהפרשים

תן קאמל (כל השמות בדויים) ירש מאביו את חברת "הכל לידיד בע"מ" לפני כעשר שנים, והוא מנהלה ובעל המניות העיקרי בה. החברה עוסקת בייצור מזון מעובד ויבש לכלבים ולחתולים. המזון מיוצר בשלושת מפעלי החברה, והמטה שוכן במפעל הצפוני. החברה היא גם יבואנית בלעדית של מזון לכלבים ולחתולים בקופסאות מספק בעל מוניטין עולמי.

מוצרי המזון המקומיים מיוצרים על בסיס נוסחאות שפיתחו מדעני החברה במחלקת הפיתוח שבמפעל הדרומי. הם מתבססים על חומרי גלם של שאריות מתעי שיית המזון ותוספות מעבדתיות נוספות. לחברה 250 עובדי ייצור בשלושת המפעלים ועוד כמה מאות עובדים בתחומי הניהול, הכספים, הלוגיסטיקה, השיווק והמכירות. לאור מספר אירועים, כולל מקדמות לספק גדול שנמצא בחלדות פירעון, וממצאים בעייתיים שאותרו במספר ביקורות של משרד הבריאות, ביקש קאמל לערוך סקר חשיפה להונאות. הסקר יתמקד בספקי החברה, כולל בדיקת החשיפה להונאות בנהלים להתקשרויות עימם, החל משלב קדם-ההזמנה ועד לתשלום. סקר החשיפה להונאות הוזמן ממשרד לביקורת חקירתית, שאינו קשור לרואי החשבון של החברה ואין לו קשרי עבודה עם יחידת הביקורת הפנימית שלה.

כך בוצע הסקר

הסקר התבסס על פעולות הניתוח הבאות: קבצי הנהלת החשבוניות של כרסות הספ

רו"ח יהודה ברלב, משרד ברלב ושות' - ביקורת חקירתית

שייך לאף אחד מספקי החברה. קאמל מינה צוות של החברה ליישום הלקחים וההמלצות של הסקר. הצוות פעל, בין השאר, להגשת תלונות במשטרה ולאחר תהליכי שימוע פוטרה קבוצת עובדי דים ממחלקת הכספים, מהנהלת החשבונות, מההובלה ומהמחסן והוכנה תשתית להגשת תביעות אזרחיות נגדם. הוחלפו מספר ספקים, לאחר תהליכי

חיוב בכרטיס הקניות. בוצעה העברה בסכום החשבון החודשי של ספק ג', לחשבון שמס-תיים בספרות 0826. חשבון הספק חויב בהתאם, כנגד זיכוי חשבון הבנק של החברה. בדיעבד התברר, שהחשבון שייך לספק ב'. הסכום שהועבר היה נמוך ב-5% פחות מזה שהיה אמור להיות משולם לספק א'. בחודש העוקב, חשבון ספק א' אושר לתשלום והספק זוכה בכרטיסו בהנהלת

שהתקבל. הפקס עצמו לא אותר, מאחר שהחברה לא נהגה לשמור פקסים מסוג זה. לחשבון בנק זה הועברו 600 אלף שקל במשך ארבעה חודשים.

לאחר מכן הגיעה הודעת פקס ובה בקשה לשינוי מספר החשבון לזיכוי, לחשבון הבנק הקודם, שמסתיים כאמור בספרות 1853. מנהלת מדור התשלומים עדכנה את הפרטים לפי הפקס שהתקבל; גם הודעת פקס זו לא אותרה. הספק טוען שחשבון הבנק של המסתיים בספרות 7144 אינו שייך לו והוא לא קיבל את 600 אלף השקלים שהועברו לחשבון זה.

הצ'קים התגלגלו

< לחברה מחסן ערובה (בונדד) הנמצא ליד מפעלה הדרומי. הסחורה במחסן הערובה נרשמת במערכת המלאי עם כניסתה למחסן, לאחר בדיקה ועל פי תעודת המשלוח ורשימת מוני הייבוא. אותרו תעודות משלוח ידניות, בגין סחורה שהועברה ממחסן הערובה למחסן החברה במפעלה הדרומי. תעודות משלוח אלה הוזנו באופן ידני למערכת המלאי. ואולם, הסחורה בגינה הוצאו תעודות המשלוח הידניות, לא נרשמה במערכת המלאי עם קבלתה.

< בכרטיסי הספקים אותרה תופעת "גלגול צ'קים", לפיה חשבון ספק א' אושר לתשלום והספק זוכה בכרטיסו בהנהלת החשבונות, כנגד חיוב בכרטיס הקניות. לאחר מכן בוצעה העברה בסכום החשבון החודשי לחשבון שמסתיים בספרות 6619. חשבון הספק חויב בהתאם, כנגד זיכוי חשבון הבנק של החברה. בדיעבד התברר, שהחשבון אינו שייך לספק א'.

חשבון ספק ב' אושר לתשלום והספק זוכה בכרטיסו בהנהלת החשבונות, כנגד חיוב בכרטיס הקניות. בוצעה העברה בסכום החשבון החודשי של ספק ב' לחשבון שמס-תיים בספרות 3651. חשבון הספק חויב בהתאם, כנגד זיכוי חשבון הבנק של החברה. בדיעבד התברר, שהחשבון שייך לספק א'. הסכום שהועבר עולה על הסכום שהיה אמור להיות משולם לספק א'.

חשבון ספק ג' אושר לתשלום והספק זוכה בכרטיסו בהנהלת החשבונות, כנגד

מכרזים, ושופרו אמצעי השמירה על התייעוד. בעקבות עבודת הצוות והפקת הלקחים קטנו הוצאות החברה ובעיקר עלויות הייצור, בהיקף של למעלה מ-10%, ושופר תזרים המזומנים של החברה.

ולבסוף: סקר שביעות רצון שנערך בקרב לקוחות החברה הצביע על שיפור, כולל בקרב אוכלוסיית ההולכים על ארבע, שגילו רצון רב יותר מאשר בעבר לאכול ממוצרי החברה. ●

החשבונות, כנגד חיוב בכרטיס הקניות. בוצעה העברה בסכום החשבון החודשי לחשבון שמסתיים בספרות 3338. חשבון ספק א' חויב בהתאם, כנגד זיכוי חשבון הבנק של החברה. בדיעבד התברר, שהחשבון שייך לספק ג'.

המסלול של "קפיצה" מחשבון לחשי-בון נמשך עד למועד הסקר, כאשר מעת לעת הועברו תשלומים גם לחשבון 6619, שאינו